

MĂSURILE DE ASIGURARE A APROVIZIONĂRII CU ALIMENTE ȘI A SECURITĂȚII ALIMENTARE LA NIVEL EUROPEAN

INTRODUCERE

Războiul din Ucraina, creșterea prețurilor materiilor prime și pandemia de COVID-19 au reprezentat un risc pentru securitatea alimentară în întreaga lume. Mecanismul european de pregătire și răspuns în caz de criză în materie de securitate alimentară (EFSCM) a fost instituit pentru a îmbunătăți cooperarea dintre sectorul public și cel privat și pentru a evalua riscurile atunci când apar crize (1).

REZULTATE

Situațiile de criză anterioare au permis identificarea unor principii care trebuie urmate pentru a asigura aprovizionarea cu alimente și securitatea alimentară atunci când apare o criză:

- o abordare bazată pe colaborare între toate părțile publice și private care joacă un rol în lanțul de aprovizionare cu alimente;
- coordonarea orizontală la nivel politic și administrativ, în special atunci când criza provine din factori din afara lanțului de aprovizionare cu alimente, așa cum s-a întâmplat în cazul pandemiei de COVID-19 și al invadării Ucrainei de către Rusia;
- monitorizarea dezechilibrelor pieței și, dacă este necesar, intervenția rapidă prin utilizarea instrumentelor disponibile, cum ar fi cele existente în cadrul PAC și al PCP;
- lanțurile de aprovizionare și fluxurile comerciale rămân operaționale, inclusiv pentru sectoarele nealimentare care sunt esențiale pentru funcționarea lanțului de aprovizionare cu alimente;
- libera circulație a lucrătorilor transfrontalieri și sezonieri în sectorul alimentar cât mai mult posibil;
- comunicarea timpurie, periodică și transparentă cu părțile interesate și cu publicul, pentru a evita exacerbarea crizei prin intermediul unor informații inadecvate.

Pentru a pune în aplicare principiile prezentate mai sus, Comisia Europeană a instituit EFSCM (Mecanismul european de pregătire și răspuns în caz de criză în materie de securitate

alimentară) care se bazează pe un grup specific de experți și pe un set de norme și proceduri care reglementează activitățile sale. Organizațiile părților interesate care joacă un rol în lanțul de aprovizionare cu alimente, precum și anumite țări din afara UE cu lanțuri de aprovizionare cu alimente care sunt puternic integrate în UE, au fost invitate să contribuie la îmbunătățirea cooperării dintre sectorul public și cel privat.

Membrii EFSCM sunt: Țări din UE, țări din afara UE, organizații, observatori. Din partea României membrii EFSCM sunt:

- Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale – în domeniile agriculturii, pescuitului, acvaculturii
- Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor – în domeniile politicii sanitare și siguranței alimentare

Comisia Europeană convoacă periodic grupul de experți pentru a îmbunătăți nivelul de pregătire. Grupul poate fi convocat în caz de urgență sau criză fără întârziere și ori de câte ori este necesar, pentru a contribui la răspuns. Mecanismul este declanșat în cazul unor evenimente excepționale, imprevizibile și la scară largă sau al unor riscuri care au potențialul de a amenința aprovizionarea sau securitatea alimentară în UE.

Primul raport al EFSCM din septembrie 2023 - *A qualitative assessment of food supply and food security in the EU within the framework of the EFSCM* a evidențiat principalii factori de risc privind securitatea alimentară în UE:

- Schimbările climatice

În diferite etape ale lanțului alimentar, perturbările ciclurilor de producție cauzate de climă afectează capacitatea UE de a produce și de a menține calitatea produselor alimentare. În plus, predomină percepția că aceste fenomene meteorologice extreme vor deveni mai frecvente în viitor.

- volatilitatea continuă a prețurilor

Prețurile inputurilor și costurile de producție sunt considerate a fi un factor important al aprovizionării cu alimente. Producătorii și procesatorii sunt afectați în mod diferit de astfel de costuri, în funcție de mărimea și tipul lor producție. În acest sens, exploatațiile mici și mijlocii sunt considerate că se confruntă cu mai multe provocări.

Privind în perspectivă, majoritatea membrilor EFSCM se așteaptă ca riscurile actuale să persiste, în special frecvența evenimentelor meteorologice extreme și imprevizibilitatea modului în care va evolua invazia rusă a Ucrainei. Consecințele acestei situații nu sunt legate doar de disponibilitatea importurilor și volatilitatea continuă a prețurilor atât pentru inputuri și mărfuri, dar poate duce și la potențialele restricții logistice locale.

CONCLUZII

EFSCM a adoptat două recomandări privind comunicarea în situații de criză și diversitatea surselor de aprovizionare, care fac parte dintr-o serie de acțiuni ce trebuie întreprinse pentru a îmbunătăți pregătirea UE. De asemenea, rezultatele anchetelor bianuale ale UE în rândul membrilor EFSCM sunt analizate și publicate în rapoarte periodice (2). Prin colectarea de informații privind piața și evaluarea cauzelor, a factorilor determinanți și a evenimentelor care au un impact asupra aprovizionării cu alimente și a securității alimentare în UE, sondajele intenționează să completeze informațiile privind aprovizionarea și securitatea alimentară (3,4).

BIBLIOGRAFIE

1. COMMISSION DECISION of 12 November 2021- setting up the group of experts on the European Food Security Crisis Preparedness and Response Mechanism – <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/>
2. 1st report on the State of Food Security in the EU (Autumn 2023) - *A qualitative assessment of food supply and food security within the framework of the EFSCM* - <https://agriculture.ec.europa.eu/>
3. Bertolozzi-Caredio D., Severini S., Pierre G., Zinnanti C., Rustom R., Santoni E. , Bubbico A., 2023 - *Risks and vulnerabilities in the EU food supply chain*, Publications Office of the European Union, Luxembourg
4. <https://publications.jrc.ec.europa.eu/>

Materialul este publicat pe site-ul Direcției pentru Agricultură Județene Iași
(<https://www.dajiasi.ro/>)

Întocmit,
Consilier
Roxana TOPALĂ